

Pohjois-Savo

30.9.2015

Ympäristöministeriö

PL 35 0023, Valtioneuvosto

kirjaamo.vm@ymparisto.fi

Viite

Lausuntopyyntö 14.9.2015 (Dnro YM028:00/2011)

Lausunto asetustaloudesta, joka koskee eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamista

Pohjois-Savon ELY-keskus toteaa asetustaloudesta seuraa-
vaa:

Yleisesti luonnoksen vaikutuksesta

Pohjois-Savon alueella ja erityisesti Ylä-Savon kuntien alueella on vahva perinne karjatalouden harjoittamisesta. Karjatalous perustuu pitkälti kotoperäiseen karkearehun tuotantoon ja viljapohjaiseen ruokintaan. Pohjoissavolainen maalaismaisema on monimuotoista ja pellot sijoittuvat joko vesistöjen äärelle tai mäkien rinteille. Vesistöt kattavat lähes 18 % maakunnan pinta-alasta. Ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä tekijöitä Pohjois-Savossa ovat maa- ja metsätalous sekä erityisesti eläinsuojista aiheutuva haja- ja pistemäinen ravinnekuormitus.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen näkemyksen mukaan nyt esitetty asetustaloudesta voisi parantaa toiminnanharjoittajien taloudellisia toimintaedellytyksiä. Asetustaloudesta ympäristövaikutuksia on arvioitu suppeasti ja ELY-keskuksen käsityksen mukaan lannan levityksen kieltoajasta poikkeaminen voi myös aiheuttaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lisätyötä, sillä lantavarastojen mitoit-
tus sääoloiltaan poikkeavina vuosina muodostuu ongelmaksi usealle eläinsuojalle peltojen huonon kantavuuden vuoksi.

Kommentit yksittäisiin säännöksiin

Määritelmät (3 §)

Asetusluonnoksen ja perustelumui-
stion pohjalta lukijalle jää se
yleiskäsitys, että muutoksia oltaisiin tekemässä vain 3 §:n 1 mo-
mentin 16 kohtaan. Tosiasiallisesti 3 §:ään jouduttaneen tekemään
muitakin muutoksia mm. luovuttaessa tiivispohjaisuuden vaatimuk-
sesta lannan lastauspaikoilla. Tämän vuoksi Pohjois-Savon ELY-
keskus toivoo, että seuraavia seikkoja pohdittaisiin nyt kun asetus
on avattu muutosta varten:

- 1) Kuormauslaatan tiivispohjaisuus muutetaan luonnoksen mu-
kaan kovapohjaiseksi. Määritelmässä ja/tai perustelumui-
stiossa on tarpeellista selkeästi määritellä kovapohjaisuuden vaatimus
sekä se, millaista tiiviyttä rakenteelta vaaditaan. Ympäristön-
suojelullisesti merkitystä on sillä, pääsevätkö nesteet suotautu-
maan rakenteen läpi. Kovapohjainen pinta voidaan rakentaa
esim. raekooltaan suuresta kiviaineksesta, joka kyllä täyttää
kovapohjaisuusvaatimuksen, mutta ei estä nesteiden suotautu-
mista pintakerroksen läpi.
- 2) Orgaaniset sivujakeet ovat asetusluonnoksessa olevan määri-
telmän mukaan muita kuin lannoitevalmisteasetuksessa määri-
teltyjä jakeita. Puutarhataloudessa muodostuu paljon sivutuot-
teita ja niiden varastoinnissa on jo tällä hetkellä ongelmia.
Tämä johtuu siitä, että nitraattiasetusta ei sovelleta esim. sipu-
lin kuorintajätteen tai kaalien naatteihin. Ympäristönsuoje-
lun kannalta orgaanisten sivujakeiden määritelmään tulee li-
sätä puutarhatalouden sivujakeet.
- 3) Kiinteäkate on valvonnassa syntyneiden tulkintojen mukaan
mahdollista perustaa myös keveällä siirrettävällä katteella, esi-
merkiksi muovipressulla. Määritelmää on tarpeellista tarkentaa
tältä osin.
- 4) Ulkotarha voidaan käsittää hyvinkin laajasti ja tulkintaongel-
mien vuoksi määritelmää on tarpeellista vielä tarkentaa mm.
metsälaitumien ja hevostarhojen osalta.

Pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varas- tointi (6 §)

Säännöstä koskevalla muutoksella lannan varastointiaikaa au-
massa ollaan pidentämässä alkutalven osalta. Muutos on työtekni-
sesti järkevä ja myös ympäristönsuojelun kannalta parempi rat-
kaisu kuin se, että auman perustaminen siirtyisi tehtäväksi lumi-
peitteiseen aikaan, jolloin pellon kantavuus on heikointa ja pintava-
lumien riski suurin.

Rakenteelliset vaatimukset (7 §)

Luonnoksen mukaan lannan ja orgaanisten lannoitteiden siirtoon ja kuormaukseen liittyvä alusta on jatkossa oltava kovapohjainen. Tämä muutoksen yhteydessä on syytä avata kovapintaisen materiaalin käsitettä. Tulkintojen poistamiseksi olisi myös tarpeellista selvittää miten laajasta alustasta säädöksessä on kyse.

Ilmoitusvelvollisuus (9§)

Asetusluonnoksessa on esitetty toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuudesta tilanteissa, joissa lantaa joudutaan levittämään poikkeuksellisen tilanteen vuoksi vielä marraskuun aikana. Poikkeamispäätökset tulee perustua toiminnanharjoittajan esittämään sääolojen poikkeavuuteen. Poikkeamispäätöksen tarkoituksena ei tule olla talvikaudella käytössä olevan varastointitilavuuden lisääminen. Ympäristön kannalta suuri merkitys on sillä, millaisen säätilanteen vallitessa levitys marraskuussa tapahtuu.

Lannoitteiden käyttö (10§)

Asetusluonnoksessa 10 §:n 7 momentissa esitetään, että lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Ympäristöministeriö on antanut asiaan liittyen tiedotteen (21.9.2015), joka koskee rantalaidunnusta ja sen kieltämistä kyseiseen pykälään vedoten. Mikäli laidunnus on ministeriön tulkinnan mukaan lannoittamista, koskee rajoittaminen myös muita herkkiä kohteita kuten talousvesikaivoja ja lähteitä. Ranta-alueen poisaitaus 5 metrin matkalta on ELY-keskuksen käsityksen mukaan sekä kustannushyödyllisesti että vesiensuojelun kannalta tehoton toimenpide.

Yksikön päällikkö

Kaisu Mikkonen

Maatalouden ympäristöasiantuntija Vuokko Mähönen